

Tutkimusraportti

”Ennen ja jälkeen” uuden ammatin ja uran

Sylva Vahtera
05/2017

Sisällysluettelo

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

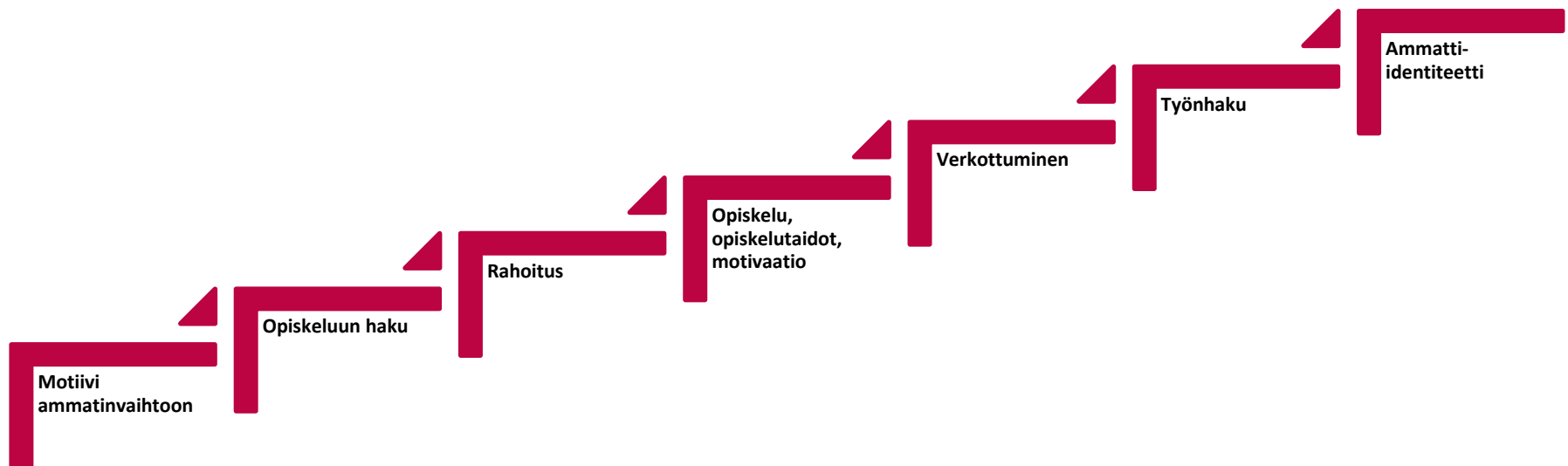
Tutkimuksen toteutus

- Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisilla teemahaastatteluilla, jossa haastateltiin yhteensä 20 uuteen ammattiin viime vuosina valmistunutta henkilöä.
- Teemahaastattelut toteutettiin hyvin keskustelunomaisissa tilanteissa, IROResearchin toimistossa, kahviloissa ja haastateltavien kodeissa. Tutustumiskeskustelun jälkeen käytiin läpi uuteen ammattiin opiskeluun liittyviä teemoja, siten että haastateltava sai itse kertoa tarinansa haluamallaan tavalla. Haastattelija varmisti mahdollisin lisäkysymyksin, että tarvittavat asiat käytiin kuitenkin läpi. Tutkimukseen liittyvien teemojen puhumisjärjestys oli vapaa, eikä kaikkien haastateltavien kanssa välttämättä puhuttu kaikista asioista samassa laajuudessa.
- Haastattelut toteutettiin huhti-toukokuussa 2017.
- Haastattelujen pituuden vaihtelivat 45 minuutista kahteen tuntiin, keskipituuden ollessa noin 60 minuuttia.
- Haastattelijoina toimivat Sylva Vahtera ja Mari Grapes.
- Haastateltavat olivat vaihtaneet työntekijäammatista toiseen työntekijäammattiin.
- Haastateltavien iät vaihtelivat 38 vuodesta 57 vuoteen, naisia oli 11 ja miehiä 9.
- Pääkaupunkiseudulla asuvia oli haastateltavista 10 ja pääkaupunkiseudun ulkopuolelta 10.
- Tämä tutkimus koostuu onnistuneesti uuteen ammattiin opiskelleiden tarinoista. Kyse on siis onnistujien subjektiivisiin kokemuksiin ja näkemyksiin perustuvasta raportista.

Tutkimuksen tavoitteet ja teemat

Tavoitteena oli selvittää, millaisena suomalaiset kokivat aikuisiällä tapahtuneen uudelleen kouluttautumisen, millaisen matkan he olivat kulkeneet entisestä ammatista uuteen ammattiin.

- Mistä syystä ihmiset kouluttautuvat uuteen ammattiin, mitkä ovat motivaattoreita
- Tiedonhakukanavat, ammatinvalinnan valmennus
- Mitä kaikkia esteitä ja mahdollisuuksia koetaan uuteen ammattiin kouluttautumisessa
- Miltä tuntuu palata koulun penkille ja ovatko opiskeluvalmiudet “hanskassa”
- Kannattiko koulutus ja saavuttiko se tavoitteensa, miten työpaikka löytyi

Haastateltavien taustatiedot

1.terveydelliset syyt						
	ikä	asuinpaikka	nykyinen ammatti	entinen ammatti	opiskelupaikka	
mies	53	Askola	pienkoneasentaja	hitsaaja	oppisopimus, Työtehoseura	
mies	54	Turku	raskasajoneuvo-opettaja	maanrakennuskoneiden kuljettaja	HAMK	
nainen	56	Espoo	lähijoitaja	kirjanpitäjä	Omnia	
nainen	53	Naantali	kerho-ohjaaja	siivooja	AKK	
mies	57	Salo	myyjä	putkiasentaja	AKK	
2.oma halu vaihtaa ammattia						
nainen	49	Helsinki	lähihoitaja/osastosihteeri	keittäjä	HESOTE	
nainen	43	Espoo	lähihoitaja	maskeeraja/toimistos sihteeri	Omnia	
nainen	42	Somero	lähihoitaja	metallityöntekijä	Forssan ammatti-instituutti	
nainen	54	Espoo	sisustaja	siivooja/keittäjä	Stadia	
mies	35	Karjaa	kengitysseppä	koneistaja	Sacramentossa kengittäjäkoulu	
mies	38	Helsinki	hieroja	lähihoitaja	Helsingin hieroja-akatemia	
nainen	38	Espoo	aulamestari	tarjoilija	oppisopimus, Amiedu	
nainen	45	Espoo	isännöitsijä	iltapäivätoiminnan ohjaaja	Amiedu	
3.entisessä ammatissa ei löydy työtä						
nainen	52	Turku	tietokoneasentaja	sihteeri	AKK	
nainen	54	Helsinki	isännöitsijä	toimistos sihteeri	Amiedu	
mies	57	Espoo	kiinteistönhoitaja	insinööri	AEL	
mies	51	Espoo	lähihoitaja	valomies	oppisopimus, Diakonissalaitos	
mies	48	Pornainen	koneasentaja	metallimies	Adulta	
mies	35	Somero	nuohooja	metallimies	oppisopimus, Tredu	
nainen	60	Helsinki	lähihoitaja	toimistos sihteeri	Amiedu	

Puhekuplat on värikoodattu haastateltavan motiiviryhmän mukaisesti

1. TERVEYS

2. OMA HALU

3. TYÖTTÖMYYS

Puhekuplissa ammatti
viittaa uuteen
(nykyiseen) ammattiin

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Motiivi ammatinvaihtoon

- Haastateltavat on luokiteltu rekrytointikriteereinä kolmeen motiiviryhmään, jossa
 1. Haastateltava on kouluttautunut uuteen ammattiin terveydellisten syiden vuoksi
 2. Haastateltava on kouluttautunut omasta kiinnostuksestaan toiseen ammattiin, so. oma sisäinen halu vaihtaa ammattia
 3. Haastateltava on kouluttautunut, koska työllistyäkseen (paremmin) hän tarvitsee toisen ammatin, so. ulkoinen pakko.
- Oletuksena oli, että näiden motiiviryhmien polut olisivat erilaisia motiiveista ja myös niihin liittyvistä tukiasioista johtuen. Näin oli osin polun alkuvaiheessa rahoitus- ja valmennustuesta johtuen, mutta motivoituneisuus itse koulutukseen ja opiskeluun sekä opiskelun sujuvuus ja työllistyminen eivät eronneet näiden kolmen motiiviryhmän välillä.
- Yhteistä näille kolmelle motiiviryhmälle oli työllistymisen ja toimeentulon merkitys uuden koulutuksen perusteella.
- Vaikka teknisten motiivien perusteella haastateltavat voitiin hyvin ryhmitellä kolmeen motiiviryhmään, niin käytännössä latenteja motiiveja löytyi useita: omat harrastukset, ammattihaaveet ja muut kiinnostuksen kohteet vaikuttavat motiiviryppään syntymiseen. Myös entisen ammatin osaamisalueita on mukava ottaa mukaan uuteen ammattiin.
- Vaikka pääsääntöisesti haastateltavat suhtautuivat motiiviryhmästä riippumatta ammatin vaihtoon myönteisesti ja uskoivat koulutuksen tuovan valoisamman tulevaisuuden, niin terveyden menettämiseen/muutokseen liittyvä suru ahdisti. Tästä huolimatta rationaaliset syyt toimeentulosta ja työllistymisestä motivoivat. Tilanteessa oli myös se mahdollisuus, että saattoi löytää (ja löysikin) itselleen sopivamman ja sisällöltään mukavamman ammatin.

Motiivien moninaisuus

Pää-
motiivi

Terveydelliset syyt

- Haaveammatti
- Harrastus
- Kiinnostus
- Olemassa olevan osaamisen hyödyntäminen
- Työllistymisen todennäköisyys
- Oma halu vaihtaa ammattia

Rinnakkais-
motiivit

Oma halu vaihtaa
ammattia

- Haaveammatti
- Harrastus
- Kiinnostus
- Olemassa olevan osaamisen hyödyntäminen
- Työllistymisen todennäköisyys
- Terveysriski
- Epäjatkuvuushetket työpaikalla (yt:t), irtisanomispaketit

Uusi ammatti
työllistymisen vuoksi

- Haaveammatti
- Harrastus
- Kiinnostus
- Olemassa oleva osaamisen hyödyntäminen
- Työllistymisen todennäköisyys

Terveydelliset syyt

- Terveyteen liittyvät syyt ammatinvaihtoon vaativat uuden ammatin löytymisessä muita motiiviryhmiä enemmän pohdintaa ja sopeutumista. Myös ulkopuolinen apu oli tarpeellista, mutta sitä oli myös helpommin tarjolla. Lähtökohtaisesti kehoitus ammatin vaihtoon tuli lääkäriltä, tosin haastateltavat itsekin ymmärsivät, että silloisessa ammatissa ei enää pystynyt jatkamaan.
- Valmentajan tms. apu löytää itselleen sopiva ammatti oli yhtä lukuun ottamatta tarpeen oikean valinnan ja koulutusväylän löytymiseen. Terveyden menettäminen/heikentyminen aiheuttivat surua ja epävarmuutta, myös oma jaksaminen sekä tiedonhakuun kykeneminen oli sairastumisen jäljiltä heikkoa.
- Uusi ammatti oli pakollinen hankkia toimeentulon turvaamiseksi. Motiivi opiskelun aloittamiseen oli osalla haasteellista löytää ja luultavimmin ilman terveyden sanelemaa pakkoa uutta ammattia ei olisi tullut opiskeltua.
- Kun pakollinen tilanne tuli vastaan, haastateltavat löysivät muita motiiveja ammatin vaihtoon työkokeilun, valmentajan kanssa käytyjen keskustelujen, vanhojen ammattihaaveiden, aiemman ammattitaidon tai harrastusten/kiinnostuksen kohteidensa kautta. Vanha haave opettajan työstä, askarteluharrastus, mahdollisuus työskennellä ihmisten parissa tai kiinnostus koneisiin toivat lisämotiivia opiskelun aloittamiseen.
- Opiskelun aloittamisen motiivia lisäsi myös se, että koulutuspaikka löytyi helposti ja riittävän nopeasti, ainakin osin valmentajan avustuksella. Samoin rahoituksen (helppo) järjestyminen auttoi motivoitumaan opiskeluun.

Motiivit ammatinvaihtoon

"Ammatin vaihtaminen oli vaikeaa, työkyvyn menetys oli rankkaa, mutta jotenkin siitä oli selvittävä. Olin aina ollut suorittaja ja työssä aktiivinen, ja nyt kun en enää pystynyt työtä tekemään, se oli vaikeaa."
LÄHIHOITAJA

"Kaksi sormea meni kirjaimellisesti poikki, kun jäivät vaijerin väliin, enää en pystynyt maansiirto-hommia tekemään kolmella ja puolella sormella, mutta olin jo aiemmin miettinyt ajo-opettajan työtä"
AJO-OPETTAJA

Terveydelliset syyt ammatinvaihtoon

"Putkihommia ei voi tehdä seisaallaan, ja enää ei näillä polvilla voinut kontata."
MYYJÄ

"Polvet alkoivat reistailla siivoustyössä ja muissakin nivelissä oli reuman tyyppistä kipuilua. Muutenkin halusin eroon ilta- ja viikonlopputyöstä.
Olen aina tykännyt askartelusta, käsillä tekemisestä ja lasten kanssa olemisesta"
KERHO-OHJAAJA

"Pitkän sairauden jälkeen oli mukava päästä tekemään jotain, kun lymfooma oli saatu kuriin"
PIENKONEASENTAJA

Oma halu vaihtaa ammattia

- Siihen, että itse haluaa vaihtaa ammattia, päädytään periaatteessa kahdesta suunnasta. Useimmille siihen liittyy ulkopuolinen muutostekijä silloisessa työpaikassa, kuten esimerkiksi yt-neuvottelujen alkaminen. Varsinkin usein toistuneet yt-neuvottelut ja aiemmista ”selviytyminen” antavat kipinän tehdä päätös uuteen ammattiin opiskelusta. Myös muut muutokset työpaikalla, kuten johdon vaihtuminen ja uudet toimintatavat, lisäävät päätöstä opiskelusta. Osalla päätös opiskella uuteen ammattiin vain kypsyy hiljalleen ja ”kun on sopiva hetki” niin päätös realisoituu.
- Olennaista on, että rahoitus ei tuota suurempia haasteita tai että siihen liittyvää tietoa kyetään aktiivisesti itse hankkimaan.
- Uuden ammatin valinta ei näillä haastateltavilla ollut vaikeaa. Kyseinen ammatti on ollut jo pitkään mielessä tai se oli jopa kouluaikainen unelma-ammatti.
- Unelma-ammattiinkaan ei lähdetä kuitenkaan opiskelemaan, mikäli työllistymistä uudessa ammatissa epäillään. Myös näillä haastateltavilla toimeentulo uudessa ammatissa on tärkeä motiivitekijä. Huvikseen tai pelkästä elämän uudesta sisällöstä johtuen ei uutta ammattia opiskella.
- Myös koulutuksen nopea(hko) aloittaminen on tärkeää. Jos aloitusmahdollisuus olisi venynyt, niin myös motiivi opiskeluun olisi hiipunut.

Motiivit ammatinvaihtoon

"Puolet suvusta oli rakennusalalla, ja siksi uusi ammatti valikoitui täältä suunnalta. Lisäksi asiaan vaikutti, että tuttavilla oli isännöintifirma, josta saattoi löytyä työtä."
ISÄNNÖITSIJÄ

"Päysin toteuttamaan haaveammattiin opiskelun, kun työssä oli sopivat hetki lähteä, kolmannet YT:t iski päälle ja päätin sitten ottaa paketin, kun olin saanut tietää, että pääsen kouluun."
LÄHIHOITAJA

"Hoitoala on aina ollut haaveeni ja kun suoritin työn ohessa (keittäjä) peruskoulua loppuun, näin ilmoituksen lehdessä ja päätin hakea."
LÄHIHOITAJA

"Hain jo lukioaikana fysioterapeutin koulutukseen, mutten päässyt. Sitten lastentarhan ohjaajana ollessani kypsä ajatus yrittäjyydestä hierojana."
HIEROJA

Oma halu vaihtaa ammattia

"Huomasin, että jalat rasittuivat niin paljon ja halusin vähentää ilta- ja viikonlopputöitä. Oli tiedossa, että myös alalla tehtävät kilpailutukset saattavat vähentää töitä ja siksin halusin kouluttautua lisää."
AULAMESTARI

"Olen pitkään ollut kiinnostunut sisustamisesta, joten aloin etsiä koulutuspaikkaa, koska jalatkin reistailivat ja halusin vaihtaa pois raskaasta työstä."
SISUSTAJA

"Kotona on aina ollut hevosia, eikä hyvää kengittäjää saanut paikalle kun sitä tarvittiin. Olen aina ollut tekemisissä hevosten kanssa."
KENGITYSSEPPÄ

"Yleinen tyytymättömyys työpaikalla ja johdon vaihdokset. Olin jo aiemmin miettinyt ammatinavaihtoa. Pienestä pitäen minusta piti tulla sairaanhoitaja ja olikin hakenut kouluun yläasteen jälkeen, mutta en päässyt."
LÄHIHOITAJA

Uudelleen kouluttautuminen töiden loppumisen vuoksi

- Työn loppumisen vuoksi uudelleen kouluttautuneilla TE-toimisto on tärkeä kontakti ja siltä toivotaankin konkreettista apua vaihtoehtojen löytymiselle. Omalla aktiivisuudella on suuri merkitys, mutta apu elämän muutostilanteessa on toivottavaa uuden suunnan löytymiseen.
- Osalla ei ollut vaihtoehtoa irtisanomiseen, osalla olisi ollut mahdollista jatkaa entisen työnantajan palveluksessa, mutta se olisi edellyttänyt runsaasti matkatöitä, pitkää työmatkaa tai muuttoa. Varsinkin perhesyyt olivat näiden hyväksymisen esteenä.
- Myös vanhat ammattihaaveet, omat kiinnostuksen kohteet tai hankittu ammattitaito ohjaavat uuden ammatin valinnassa. Uuden ammatin löytyminen ei kuitenkaan ollut itsestään selvää, vaan sitä piti miettiä. Osalla oli apu TE-toimistosta, osalla perhe tai ystävät antoivat vinkkejä. Kaikkiaan ”palloseinä” tai keskustelukumppani uuden ammatin löytymiseen oli tärkeää.
- Tärkein motiivi uuden ammatin opiskeluun oli kuitenkin työllistyminen ja sen vuoksi oltiin valmiita panostamaan opiskeluun.

Motiivit ammatinvaihtoon

"Olin nuorena päiväkerhossa, ajattelin hoitoalaa, mutta se jäi, kun sain työpaikan. Ajattelin että kai vielä viisikymppisenä voi opiskella."
LÄHIHOITAJA

"Vaihtoehtona olisi ollut tehdä 3-4 kk työreissuja ja se ei sopinut perheelliselle. Oma poika on kehitysvammainen ja siksikin työ kehitysvammaisten parissa kiinnosti ja hain töihin vammaiskotiin ja sitten pätevyitymisen vuoksi kouluun."
LÄHIHOITAJA

"Isännöintialalle sopivat lehtikirjoitusten mukaan iäkkäämmät ihmiset ja sieltä ollaan jäämässä paljon eläkkeelle, niin voisi löytyä sopiva työpaikka."
ISÄNNÖITSIJÄ

"Olin myös kiinnostunut käytännönläheisenä ja vanhana omakotiasujana kiinteistönhoidosta, jossa työllistyminen konkreettisesti vanhan ajan talonmiehen hommiin."
KIINTEISTÖHOITAJA

Irtisanominen, töiden loppuminen

"Ei olisi kannattanut vittuilla pomon pojalle, oli keksittyjä syitä irtisanomiseen. Muutenkin halusin pois matkahommista ja halusin työskennellä kotikunnassani. Menin sitten kotikunnan nuohoojalle oppisopimuskoulutukseen."
NUOHOOJA

"Kun en löytänyt sihteerinkoulutusta vastaavaa työtä, niin siirryin it-/atk-alan koulutukseen, mistä ole aina ollut kiinnostunut."
TIETOKONEASENTAJA

"Kun työt loppuivat yrityskaupan myötä ja uutta työtä varten olisi pitänyt muuttaa, niin hain koulutukseen. Olen aina ollut kiinnostunut hydraulikasta ja automatiikasta."
KONEASENTAJA

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

- Tiedonhakukanavia oli monia, mutta tyypillisesti käytettiin vain muutamaa. Osa etsi tietoisesti koulutuspaikkaa (verkko), osalle se tuli ”yllättäen” vastaan (lehti-ilmoitus) tai osalle sitä ehdotettiin (valmentaja).
- Haasteltavat eivät kokeneet oppilaitoksen löytymistä ongelmaksi, vaan heidän kertomansa perusteella koulutuspaikka löytyi varsin helposti.
- Korkea motiivi ja oma aktiivisuus olivat olennaisia opiskelupaikan löytymisessä.
- Muutama haastateltava oli käynyt työvoimahallinnon järjestämän kurssin, tai saanut työvoimahallinnon tai eläkeyhtiön koulutuskonsultin valmennuspalvelut käyttöönsä. Näitä pidettiin kullanarvoisina apuina uuden ammatin/koulutuspaikan löytymiselle. Tärkeää oli luottamus valmentajaan sekä henkilökemioiden toimivuus.
- Koulutusvalmennuksella oli suuri merkitys, koska se auttoi löytämään opiskelu-alan/-suunnan ja auttoi myös koulutuksen hakemenettelyssä sekä motivoi koulutukseen aloittamisessa. Keskustelukumppanina ja ”palloseinänä” valmentajan tuki koettiin tärkeäksi.
- Koe- tai tutustumistyöharjoittelut lyhyehköjen valmennuskurssien yhteydessä tarjosivat kokemuspohjaista tuntumaa ja varmuutta uudesta alasta, ja näiden työharjoittelujen ohjaaja koettiin myös valmentajaksi.
- Tarvetta tuntuisi olevan valmentajan tai coachin konsultointipalveluille ja mahdollisille työhön tutustumisjaksoille ennen koulutuksen ja oppilaitoksen valintaa.

Tiedonhakukanavat

1. TERVEYS

2. OMA HALU

3. TYÖTTÖMYYS

Tiedonhakukanavat

Tiedonhakukanavat

*"Työnantaja löysi minulle
koulutuspaikan
(oppisopimus)."*
LÄHIHOITAJA

*"Kotoa tuli ehdotus, että voisin
kokeilla jotain muuta hommaa,
esim. kiinteistönhoitoa, koska on
käytännönläheistä eikä näytä niin
vaikealta"*
KIINTEISTÖNHOITAJA

Perhe, tuttavat,
työnantaja

*"Tutustuin työnantajan
keräämään koulutus-
oppaaseen, josta löytyi
virastomestarin koulutus-
ohjelma Amiedun
tuottamana."*
VIRASTOMESTARI

*"Isä tiesi ja löysi
oppisopimuspaikan"*
NUOHOOJA

*"Meillä on oma mökki
Hartolassa, törmäsin siellä eka
kertaa hieronta-koulutukseen,
Kansan-lähetysseura, jossa
opiskelen jatkoa hieronta-
koulutukseen."*
HIEROJA

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Opiskeluun haku 1/2

- Pääsääntöisesti haastateltavat hakivat vain yhteen opiskelupaikkaan ja tiesivät hakuvaiheessa, osin mietinnän ja osin valmennuksen perusteella, mihin ammattiin he halusivat. Muutama joutui hakemaan opiskelupaikkaan kaksi kertaa, mutta muut pääsivät heti ensimmäisellä hakukerralla haluamaansa paikkaan.
- Hakumenettelyt vaihtelivat jonkin verran, mutta pääsääntöisesti kirjallisia pääsykokeita ei juurikaan ollut, lähihoitajan tai autokoulun opettajan koulutusta lukuun ottamatta. Valintamenettely tapahtui hakemusten ja haastattelujen perusteella, toisissa paikoissa oli vain yksi haastattelijä, toisissa heitä oli useita. Pääsykokeisiin lukemista ei siis muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta haastateltavilla ollut.
- Ne, joilla oli valmentaja käytettävissään saivat apua hakemuksen tekemiseen heiltä.
- Valintamenettelyn tavoitteena oli haastateltavien käsityksen mukaan varmistaa soveltuvuus ja motivaatio, mutta pelkkä haastattelu tuntui subjektiiviselta valintakriteeriltä. Tosin ei varsinaisia pääsykokeita kaivattukaan.
- Opiskelutaitoja ei varmistettu erikseen valintamenettelyssä.
- Tärkeää oli myös nopea(hko) opintojen aloitus, mikä valtaosalla toteutuikin. Tyhjäkäyntiaikaa ei juurikaan jäänyt tai se oli melko lyhyt. Jos olisi joutunut odottamaan pitkään opiskelujen alkamista, olisi opiskelun aloitusinto luultavimmin laskenut.
- Muutama pääsi aloittamaan opinnot hieman myöhässä, kun koulutus oli jo alkanut, mutta ehti mukaan kurssiohjelmaan kuitenkin hyvin.

Opiskeluun haku 2/2

- Haastetta toivat erityisesti ne opiskelumuodot, jotka edellyttivät jo valmiiksi sovitun harjoittelupaikan. Uudelta alalta, josta ei ollut kokemusta, ei ennen koulutuksen alkua ollut mitenkään helppoa löytää harjoittelupaikkaa, se edellytti suuren määrän yhteydenottoja ja koettiin todella turhauttavaksi. Tässä olisi toivottu apua koulutuspaikalta, vaikka oman aktiivisuuden merkitys myönnettiin ja hakuun toki oltiin valmiita panostamaan.
- Opiskelupaikan sijainti oli myös tärkeä valintakriteeri, sillä jo kustannussyistä ei haluttu muuttaa tai kulkea liian pitkää koulumatkaa. Myös perhetilanne vaikutti siihen, että koulutuspaikka haluttiin läheltä.
- Perheen tuki vaikutti itsestään selvältä, sillä sitä ei tuotu automaattisesti esille. Kysyttäessä kaikkien perheet tukivat opiskelua.

Opiskeluun haku

"Hakupaperit lähetettiin TE-toimiston kautta, haastattelun perusteella valittiin"
KONEASENTAJA

"Oppisopimuspaikan löydyttyä hakupaperit nuohoojakoulutukseen"
NUOHOJA

"Pääsykoe, johon ei tarvinnut valmistautua ja haastattelu"
LÄHIHOITAJA

"Koulusta otettiin yhteyttä, kun olin käynyt koulun sivuilla, halusivat ulkomaisia opiskelijoita kouluun (USA:ssa)"
KENGITYSSEPPÄ

"Uravalmentaja etsi koulutuspaikan"
MYYJÄ

"Eläkeyhtiö ilmoitti koulutukseen ja oppisopimuspaikan pomoa haastateltiin. Sitten postista tuli vaan lukujärjestys"
PIENKONEASENTAJA

"Haastattelu ja tutustumisyöpaikan ohjaajan suositus"
LÄHIHOITAJA

"Hakemuksen perusteella valittiin"
LÄHIHOITAJA

"Olin itse Akk:n pääopettajaan yhteydessä ja sovin tapaamisen, jonka perusteella sain opiskelupaikan."
TIETOKONEASENTAJA

"Haussa täytettiin monisivuinen lomake ja tehtiin tehtävä, muttei muita vaatimuksia"
SISUSTAJA

"Hakemus, josta kävi ilmi motiivit ja haastattelu"
ISÄNNÖITSIJÄ

"Muodolliset soveltuvuustestit"
LÄHIHOITAJA

"Verkkohakemus, edellytyksenä riittävä työkokemus, rikkeettömyys liikenteessä, raskasajoneuvokortti, terveysvaatimukset sekä pääsykoe, jonka materiaali ei liittynyt ajo-opettajan työhön."
AJONEUVO-OPETTAJA

"Ensin alkuhaastattelu, sitten toinen jossa opettajia ja psykologi soveltuvuutta arvioimassa, ja lopuksi kolmas."
LÄHIHOITAJA

"Puhelinsoitolla AEL:stä pyyntö käymään, haastattelu lounaan merkeissä"
KIINTEISTÖNHOITAJA

"Tutustumisyöpaikan ohjaaja suositteli ja haastattelu"
KERHO-OHJAAJA

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Rahoitus

- Rahoituskanavia oli varsin useita: työttömyyskorvaus/ansiosidonnainen päiväraha, vakuutusyhtiö, omat säästöt, puolison palkka, aikuisopintotuki, oma palkka.
- Opiskelujen rahoitusta ei pidetty ongelmana, koska opiskeluajasta selvittiin taloudellisesti ja opiskeluaika ei ollut kuitenkaan kovin pitkä.
- Rahoituksessa oli kuitenkin osalla nähtävissä haasteita, näistä suurimmat haasteet olivat tukiviidakko ja siitä selviäminen: miten löydän minulle kuuluvat opiskelun rahoitus/tukimuodot, mistä niitä saa hakea, miten niitä haetaan ja kuinka kauan päätökset kestävät.
- Tarjolla ei ole yhden luukun politiikkaa, josta olisi edes saanut vinkkejä rahoitustukivaihtoehtoista. Opiskelupaikka tai TE-keskus eivät ainakaan aktiivisesti tarjonnut apuaan vaihtoehtojen löytymiseen – etenkin jos motiivi alan vaihdosta oli tullut omasta halusta.
- Rahoitukseen liittyvät asiat olivat helpompia niillä, joiden koulutuksen maksoi vakuutusyhtiö tai niillä jotka olivat oppisopimuskoulutuksessa, kunhan se oppisopimuspaikka oli ensin löytynyt.

Rahoitus

Rahoitus hoitui

"Kuntoutustuki ja mies
oli töissä."
LÄHIHOITAJA

"Koulutusrahasto ja
aikuisopintotuki. Ruoka
kuului opiskeluun. Selvitin
asiaa koulutusrahaston
sivuilta."
LÄHIHOITAJA

"Rahoitus ei ollut este tai kynnys.
Opintotuki ja kesät töissä."
LÄHIHOITAJA

"Isä lainasi ja vuokrasin
asuntoni opiskelun ajaksi."
KENGITYSSEPPÄ

"Hain ELY-keskukselta
aloittavan yrittäjän tukia, sain
konsultointia ja puolta TE-
keskukselta hakemukseen,
josta tulikin sitten myönteinen
päättös, 6 kk:n rahoitus alkuun."
HIEROJA

"Opiskelin pitkän
irtisanomisajan palkan
turvin, mies oli työssä.
Muut saivat
asumisopiskelutukea."
LÄHIHOITAJA

"Eläkeyhtiö rahoitti,
töistä/harjoittelusta sai palkkaa
ja työnantaja kuntoutusrahaa."
PIENKONEASENTAJA

"Vaimo selvitti
rahoitusmahdollisuudet,
vakuutusyhtiö maksoi
koulutuksen."
AJO-OPETTAJA

"Vakuutusyhtiön
kuntoutusraha
opiskelun."
MYYJÄ

"Vakuutusyhtiö maksoi
opiskelun."
KERHO-OHJAAJA

"Ei ollut paljoakaan ylimääräistä
elämiseen, vakuutusyhtiön
kuntoutusrahan ja asumistuen
lisäksi, mutta hyvin pärjää, kun
karsii kuluja."
SISUSTAJA

"Työttömyyskorvaus ja
toimeentulotuki. Raha riitti
jotenkuten, elettiin päivä
kerrallaan."
TIETOKONEASENTAJA

"Sain palkkaa
oppisopimuksessa, lähipäivät
otin vapaina/palkattomina."
LÄHIHOITAJA

"Sain koulutustukea, oli
sama summa kuin
työttömyyskorvaus
+pikkulisiä."
KONEASENTAJA

"Korotetulla ansiosidonnaisella, osin
irtisanomisajanpalkalla, en hakenut
aikuiskoulutustukea."
ISÄNNÖITSIJÄ

Rahoitus

"Rahoituksen hakeminen oli tuskaa, en saanut mitään tukea TE-keskuksesta, miten rahoitusta kannattaisi hakea, siellä suhtauduttiin melkein pä halveksivasti uuden työn hankkimiseen, jos oli aiempikin työ." ISÄNNÖITSIJÄ

"Kaikki rahoituspäätökset kestävät niin pitkään." LÄHIHOITAJA

"Koululla ei ollut rahoitusneuvontaa." LÄHIHOITAJA

Haasteita,
mahdollisia
epäjatkuvuuskohtia

"Sain opiskella ansiosidonnaisuuden turvin, kun ei katsottu kokopäivätoimiseksi, olin samalla siis myös työmarkkinoiden käytettävissä. Mutta ellen olisi saanut ansiosidonnaista opiskeluaikana, en välttämättä olisi voinut opiskella. Ja tietysti tässä elämänvaiheessa (58-vuotiaana) on huolettava seikka, ettei ole mitään velkaa eikä kotona enää suita ruokittavana." KIINTEISTÖNHOITAJA

"Sain palkkaa koko oppisopimuskoulutuksen ajan, kun työnantaja ei vaihtunut - kouluttautuminen ei olisikaan muuten onnistunut enkä ilman työnantajan laatimaa opasta olisi tullut selvittäneeksi eri koulutusvaihto-ehtoja." AULAMESTARI

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio, verkottuminen 1/2

- Opiskelumotivaatiossa ei ole nähtävissä eroja kolmen eri motiiviryhmän välillä. Uuden ammatin ja toimeentulon saamiseen kaikilla oli suuri kiinnostus.
- Opiskeluaika koettiin varsin mielenkiintoisena ja oli erittäin mukavaa oppia uutta. Motivaatiot olivat varsin korkealla.
- Muutamalla oli alussa hieman vaikeuksia saada opinnoista ja uudesta rutiinista kiinni, mutta nopeasti uuden oppimisen into ja myös taito löytyi.
- Opinnot kestivät puolesta vuodesta kahteen ja puoleen vuoteen eikä kukaan ei ollut harkinnut opintojensa keskeyttämistä. Myöskään useimmat eivät muistaneet opiskelukavereiden keskeyttäneen opintojaan, muutama muisti jonkun lopettaneen löydettyään muuten uuden työpaikan.
- Opiskelutaitojenkaan suhteen eivät haastateltavat kokeneet varsinaisia vaikeuksia. Toisaalta opinnot olivat varsin käytännönläheisiä eivätkä niinkään ulkoa opettelua tai ja pänttäämistä. Kirjallisten tehtävien edellyttämät tietokoneen käyttötaidot olivat hallussa. Kuitenkin osalla opiskelukavereista esim. kirjoittaminen ja tietokoneen käyttö tuottivat alkuun hankaluuksia. Kouluilla ei kuitenkaan ollut tarjolla näihin tukiopetusta.
- Opiskelut koostuivat lähiopetuksesta, etäopiskeluista sekä työharjoittelusta/työssäoppimisesta.
- Lähiopetusta oli tyypillisesti enemmän opintojen alussa. Sitä pidettiin tehokkaana, vuorovaikutteisena ja sosiaalisten verkostojen kehittymisen kannalta olennaisen tärkeänä.
- Etäopiskelun hyvä puoli oli se, että sen voi tehdä omalla aikataululla ja se sopi moniin tilanteisiin, mutta on yksinäistä ja vaatii kurinalaisuutta. Yleensä opintojen loppuvaiheessa etäopiskelua oli selvästi enemmän kuin alussa.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio, verkottuminen 2/2

- Työharjoittelulla oli opinnoissa keskeinen rooli, siinä sai soveltaa oppimaansa käytännössä ja oppia uutta oikeassa ympäristössä sekä myös varmistua, että opiskeli oikealla alalla. Työharjoittelupaikka oli myös erittäin merkittävä tulevaa työllistymistä ajatellen, joko suosittelun osalta tai uutena työnantajana.
- Työharjoitteluun liitetään kritiikkiä siinä mielessä, että haastateltavien mielestä harjoittelupaikan saaminen jäi liikaa opiskelijoiden vastuulle ja kouluilta olisi odotettu siinä selvästikin aktiivisempaa roolia. Myös työnhakutaitojen opetteluun tässä yhteydessä voisivat koulut panostaa enemmän. Toisaalta oman aktiivisuuden merkitys oli haastateltaville itsestään selvää ja he olivat kyllä valmiita panostamaan harjoittelupaikkojen hakuun.
- Ainakaan laajoja verkostoja ei haastateltavilla päässyt syntymään, eikä varsinkaan opintojen päättymisen jälkeen pysyviä verkostoja tai ystävyssuhteita. Vaikutti myös siltä, että verkostoja ei niinkään kaivattu, eikä tästä syntynyt haastatteluissa laajempia keskusteluja.
- Opiskelussa tehtävät ryhmätyöt edistivät opiskeluajan verkostojen syntymistä.
- Verkostojen ja ystävyssuhteiden vähäisyyttä selittää osin se, että opiskelijat olivat varsin eri ikäisiä ja erilaisista taustoista lähtöisin. Opiskeluajan lyhyys ja runsaat etäopinnot eivät myöskään edistäneet verkostojen syntymistä. Samoin nuorten opiskeluaikoihin usein liittyvä yhdessä ”bilettäminen” puuttui aikuisopiskelijoilta. Kouluissa tapahtuvia ryhmäytymistunteja pidettiin myös liian lapsellisina.
- Sen sijaan työharjoittelupaikat toivat ainakin työhakuun liittyviä verkostoja, sillä niiden kautta saatiin suositteluja ja vinkkejä uusista työmahdollisuuksista sekä myös työpaikkoja.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio, verkottuminen

Opiskelu motivoi koska...

- Se saattoi mahdollistaa uuden työpaikan ja toimeentulon
- Oppi uutta ja mielenkiintoista
- Oppimaansa pystyi soveltamaan ja täydentämään käytännön työharjoittelussa
- Opettajat olivat innostavia ja osasivat asiansa ja ammattinsa
- Ei tarvinnut opetella ulkoa tai pöntätä, eikä opiskelu ollut vaikeaa
- Tuleva ammattiala vaikutti oikealta valinnalta.

Haasteet opiskelussa liittyivät ...

- Sopeutumiseen uuteen
- Opiskelutaitoihin, erityisesti tietotekniikkaan liittyen sekä esseiden kirjoittamiseen
- Etäopiskelun kurinalaisuuteen
- Opetuksen tason vaihteluun opettajasta riippuen
- Kaikki koulutuksen osa-alueet eivät kiinnostaneet
- Harjoittelupaikkojen löytymiseen
- Näyttötentteihin jännittämiseen.

Verkottumisella ei merkitystä

- Vain satunnaisia ystävyys-suhteita jäänyt, jotka eivät ole kovinkaan aktiivia
- Luokkakokouksia tai muutamien kavereiden kanssa tapaamisia
- Verkostot enemmän yksityiselämään kuin opiskeluun liittyviä
- Eri ikäiset eivät verkostoidu keskenään kovin helposti
- Lyhyt opiskeluaika ja etäopinnot eivät edistä verkottomista
- Työharjoittelulla ja sen kautta tulevilla verkostolla tärkeämpi merkitys työnsaannin kannalta.

Opiskelu ja opiskelutaidot

"Ei ollut mitään vaikeuksia opiskella, kun tietokone oli ennestään tuttu, muuten olisi ollut hankalampaa"

LÄHIHOITAJA

"Opiskelu ei ollut lainkaan vaikeaa"

AJONEUVO-OPETTAJA

"Opiskelu tuntui mielekkäältä (kädet savessa ja hommat tulevat viimeistään 1-2 pvssä valmiiksi), oli hirveän kivaa, sai syventävää tietoa omiin aavistuksiin, myös etenemistahti oli sopiva. Nopeita ja selkeitä juttuja."

KIINTEISTÖNHOITAJA

"Monimuotokoulutusta, 4 pvää kuukaudessa koulun penkillä. Työ tekijäänsä opetti. Teoriatieto hyödytti jonkin verran, mutta tämäntyyppinen työ opitaan käytännössä ja näyttöjen kautta. Omaehtoista ja itsenäistä."

ISÄNNÖITSIJÄ

"Motivaatio oli todella korkealla"

LÄHIHOITAJA

"Olin niin iloinen koulutuksesta, tiedonhaluinen ja – janoinen. Joka päivä oli uutta ja mielenkiintoista tarjolla. Olin todella motivoitunut."

KERHO-OHJAAJA

Ei vaikeuksia,
opiskelu motivoivaa

"Opiskelu oli omatoimista ja itsenäistä sekä helpon tuntuista perheelliselle, opiskelukokonaisuutta hieman räätälöitiin oppijan mukaan"

AULAMESTARI

"Ei tarvinnut pönttää, myynnin harjoittelua, roolipelejä, somistamista"

MYYYJÄ

"Opiskelu oli mielenkiintoista ja kivaa"

PIENKONEASENTAJA

"Koulujutut olivat muuttuneet todella paljon, enää ei tarvinnut opetella ulkoa."

MYYYJÄ

"Kotona ei paljon tarvinnut tehdä (opiskelun hyväksi)"

MYYYJÄ

"Opettajat osasivat asiansa ja ammattinsa."

LÄHIHOITAJA

"Opiskelu oli mielekästä ja kivaa, oli mm. ryhmätöitä ja lukemista oli paljon. Amiedun opettajat olivat päteviä ja kokeneita."

LÄHIHOITAJA

"Opettajat olivat hyviä ja motivoituneita"

KERHO-OHJAAJA

"Opiskelu oli kivaa, niin mun oma juttu. Luin enemmän kuin olisi tarvinnut, vaikka tunneilla kuunteleminen olisi riittänyt hyvin. Myös perheeltä sai vapaata. Harjoittelujaksot antoi hyvät valmiudet."

LÄHIHOITAJA

"Tykkään opetella uusia asioita, ja tavoitteena aina saattaa aloitettu juttu loppuun asti."

TIETOKONEASENTAJA

Opiskelu ja opiskelutaidot 2/2

"Opiskelu oli turhauttavaa, koska opetussuunnitelma ei oltu rakennettu aikuisopiskelijoilla. Opetustyyli oli alentuvaa ja lapsellista." LÄHIHOITAJA

"Koulussa oppii enemmän kuin etänä." KERHO-OHJAAJA

"Opetuksen taso vaihteli ja oli opettajasta kiinni. Tunneilla oli paljon turhaa, jotkut tunnit tuntuivat suorastaan leikkimiseltä. Opiskelua olisi voinut tiivistää." LÄHIHOITAJA

"Olin motivoitunut. Parempi olisi ollut, että työ ja luennot menisivät rinta rinnan lomittain, eikä 1 kk koulua, 1 kk etäopiskelua ja harjoittelua." ISÄNNÖITSIJÄ

"Oma poika ja miniä antoivat teknistä tukea etätehtävien tekemiseen ja toimittamiseen sähköisesti." LÄHIHOITAJA

"Opiskelu koostui seitsemästä eri osa-alueesta, toiset alueet kiinnostivat, mutta yksi osa-alue ei ollenkaan" SISUSTAJA

"Opiskeluajan olisi voinut lyhentää, kaikki tunnit eivät olleet tehokkaita. Koulun johdon ja opettajien välillä oli erimielisyyksiä jotka heijastuivat oppilaisiin." KONEASENTAJA

"Esseiden kirjoittaminen oli vaikeaa, kun en ollut kirjoittanut pitkään aikaan ja opastus kirjoittamiseen oli puutteellista, vain kirjallisen työn tekninen ohje annettiin" LÄHIHOITAJA

Haasteita,
muutostoiveita

"Koulut voisivat auttaa ja avata ovia (harjoittelu-paikkoihin)" ISÄNNÖITSIJÄ

"Yrittäjätutkinnon oli näytöt vaativia, silloin käydään läpi kaikki ylöskirjattu ja todennetaan osaaminen, ne vähän jännittää" HIEROJA

"Olin hyvin motivoitunut oppimaan, mutta kritisoin tyhjäkäyntiä koulussa." LÄHIHOITAJA

"Tykkäsin opiskella, mutta enemmän tykkäsin opetusopetuksesta enkä niinkään itseopiskelusta." LÄHIHOITAJA

"Opettajilla ei ollut ihan käsitystä mihin opiskelijat olivatkaan menossa töihin" MYYJÄ

"Ei sitä harjoittelupaikkaa ollut aina helppoa löytää, aika yksin sitä oli etsimisen kanssa, kun muutenkin oli vaikeaa työkyvyn menettämisen kanssa." PIENKONEKORAJA

Verkottuminen

"Koulusta jäänyt vain yksi kollega. Vanhat verkostot ovat pääosin jääneet. Nykyisessä työssä tiivis työ- ja vapaa-ajan verkosto."

LÄHIHOITAJA

"Kontakteja edelleen etänä USAssa ja usein kysynkin neuvoja vaikeissa tilanteissa."

KENGITYSSEPPÄ

"Verkostoja ei tarvittu opinnoissa"

LÄHIHOITAJA

"Koulusta jäi kaksi kaveria, joiden kanssa ollaan yhteydessä"

LÄHIHOITAJA

"Verkostoja ei syntynyt enkä ole ollut kenenkään kanssa tekemisissä koulun jälkeen."

TIETOKONEASENTAJA

"En kummemmin verkostoitunut, ei ollut eikä ole kanssakäymistä koulun ulkopuolella"

"Verkostoja syntyi pikemminkin harjoittelussa kuin koulussa"

AJONEUVO-
OPETTAJA

"Muutaman kanssa olen fb-kaveri ja sitten meillä on ollut kurssitapaaminen, jossa oli kiva kuulla mihin muut ovat sijoittuneet"

KERHO-OHJAAJA

"En oo muiden kanssa ollut tekemisissä, kun ryhmässä oli niin eri ikäisiä"

MYYYJÄ

"Vanha tuttu aloitti samassa koulutuksessa, tavataan silloin tällöin"

PIENKONEKORJAAJA

"Hyvät verkostot muihin kurssilaisiin, rekrytoin mm. kaksi vanhaa kurssikaveria nykyiseen työpaikkaan koska niin samanhenkistä porukkaa"

ISÄNNÖITSIJÄ

"Iso asiakkuus tuli opiskelukollegan kautta, joka oli siellä hommissa"

HIEROJA

"Verkostot karttuivat etenkin sisustustyön näytön aikaan, jolloin kierreltiin sisustusliikkeitä ja myymälöitä, joilta voisi pyytää ainakin lyhempikestoista työtä"

SISUSTAJA

"Yhden kanssa oltiin aluksi tekemisissä, mutta nyttemmin sain tietää että hän oli kuollut"

KONEASENTAJA

"Olen ollut koulun jälkeen yhteydessä 1-2 koulukaverin kanssa"

ISÄNNÖITSIJÄ

"Samanhenkiset ihmiset Jakautuivat omiin ryhmiin ja yhdessä tekemistä oli koulussa paljon. Koulusta on jäänyt yksi ystävä, jonka kanssa tavataan välillä."

LÄHIHOITAJA

"Luokasta ei muodostunut yhtenäistä, mutta se ei johtunut ikähaarukasta. FB:n kautta pidetään yhteyttä. Luokkakokouskin on tulossa."

LÄHIHOITAJA

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Työnhaku

- Uuden ammatin myötä työnhaku tuotti tulosta. Paria haastateltavaa (isännöitsijä ja atk-asentaja) lukuun ottamatta kaikki löysivät melko nopeasti uuden koulutusta vastaavan työpaikan, tosin muutamalla työsuhde oli haastatteluhetkellä määräaikainen.
- Työllistyminen koulutuksen jälkeen oli keskeinen koulutuksen tavoite kaikille haastateltaville. Toimeentulon varmistaminen jatkossa oli koulutuksen osalta kaikkien tärkeintä (rationaalinen motiivi), mutta koulutuslallalla ja koulutuksen sisällöllä oli myös keskeinen merkitys (emotionaalinen motiivi).
- Haastateltavat olivat motivoituneita työnhakuun, mutta työnhaku teetti myös työtä eikä työpaikka aina löytynyt helposti tai "itsestään".
- Oppisopimuskoulutuksessa olevilla työpaikka löytyi oppisopimuspaikasta. Myös työharjoittelupaikat tarjosivat useille ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan, jossa moni vielä nytkin oli edelleen työssä. Harjoittelupaikan rooli oli keskeinen opiskelun jälkeisen uuden työpaikan löytymiseen!
- Myös opiskelukavereilta ja tutuilta sai vinkkejä avoimista työpaikoista. Muutama on päätenyt yrittäjäksi.
- Esimerkiksi hoitoalalle opiskelleilla oli tarjolla useitakin vaihtoehtoja, ainakin määräaikaisen työn osalta.

*"Mieshoitajana
pääkaupunkiseudulla voi
melkein itse valita minkä
työpaikan haluaa."*
LÄHIHOITAJA

Työnhaku

Työnhaku

"Valmistumispäivänä harjoittelupaikasta tuttu vinkkasi avoimesta paikasta, laitoin hakemuksen heti ja samana päivänä sieltä soitettiin."
KERHO-OHJAAJA

"Työn saanti kävi helposti, kävin kysymässä tutulta työtä ja olen edelleen samassa paikassa."
PIENKONEKORJAAJA

Verkosto auttoi

"Tapasin työkkärissä käydessäni vanhan koulukaverin, joka vinkkasi korjaamotyöntekijän paikasta."
KONEKORJAAJA

"Yrittäjänä ja asiakkaat soittaa itse, saa jo valita kenelle tekee hommia"
KENGITYSSEPPÄ

"Sain suhteilla työpaikan, joka sijaitsee edullisesti lähellä kotia ja siellä oli perheelliselle sopivat, joustavat työehdot."
ISÄNNÖITSIJA

Työnhaku

"Olen lykännyt työnhakua syksyyn perhesyistä, muuten lapsenlapsi joutuisi koko kesäksi vieraaseen päiväkotiin, joten haluaisin olla kesän käytettävissä. Olen jo sen ikäinen ettei saa töitä helposti, mutta täytyy luottaa vaan. En enää jaksaisi ilta-ja viikonlopputöitä."

SISUSTAJA

"Noin vuosi sitten laittelin hakemuksia kovasti ympäriinsä ja hain kesätöitäkin. ISS haki Hgin keskustaan kiinteistönhoitajaa, ja olin haastattelussa. Syksyyn asti oli luvassa kevälomatuurauksia, ja toivottavasti kesän jälkeen syksyllä työt jatkuu."

KIINTEISTÖNHOITAJA

"Vain määräaikaisia työsuhteita oli muutamia. Nyt olen työttömänä ja vaikka olen hakenut kymmeniä paikkoja en ole päässyt edes haastatteluihin."

TIETOKONE-ASENTAJA

Haasteita työnhaussa

"Oli tosi vaikeaa saada työpaikka, ilmaiseksi harjoittelijaksi kyllä pääsee, mutta muuten toimii oikeasti vain suhteilla (ilman työkokemusta ei saa opiskelupaikkaa ja ilman opiskelupaikkaa ei saa työpaikkaa)." ISÄNNÖITSIJÄ

"Hain alan töitä, mutta minua ei noteerattu mihinkään, isännöitsijä-yrittäjien mielestä IAT isännöinnin ammattitutkinto ei ole riittävä."

ISÄNNÖITSIJÄ

"Kävin muutamassa työhaastattelussa, mutta alkoi tuntua, että moni vetää välistä. Siksi aloin miettimään vakavasti yrittäjyyttä. Jossain vaiheessa olin kerännyt listan yhteyshenkilöistä ja tahoista, 30-40 työnantajaa. Tarkoituksena oli tehdä jaloin markkinointia ja räätälöidyin hinnoin"

HIEROJA

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Ammatti-identiteetin löytyminen

- Uusi ammatti-identiteetti löytyi kohtuullisen helposti, myös tässä työharjoitteluista oli paljon apua niiden käytännönläheisyyden vuoksi sekä myös jo syntyneiden henkilösuhteiden vuoksi.
- Uudella työyhteisöllä oli suuri merkitys siinä, että oma ammatillinen itsetunto uudessa ammatissa vahvistui. Apua oli toki myös siitä, että kaikilla oli työelämän kokemusta, eikä itse työssäkäyntiä tarvinnut opetella, kuten elämän ensimmäisen työpaikan kohdalla. Työkavereiden ja esimiesten hyväksyntä ja suhtautuminen sekä myös alkuun auttamisen halu vaikuttivat ammatti-identiteetin rakentumiseen.
- Kaikki eivät kuitenkaan kokeneet vain myönteistä suhtautumista uudella työpaikalla, vaan uudelle ei uskallettu antaa kuin vain rutiinitehtäviä tai koettiin ”vähättelyä” lyhyestä alan työkokemuksesta johtuen.
- Monilla oli entisen ammatin osaamisalueista oli paljon hyötyä, jota saattoi käyttää hyväksi uudessa tilanteessa ja liittää uuteen ammattiosaamiseen. Tämä vaikutti toimivan vahvana ammatti-identiteetin rakennusalueena.
- Haastateltavissa oli vain muutama, jotka olivat siirtyneet nais- tai miesvaltaisista työyhteisöistä vastakkaista sukupuolta edustaviin työyhteisöihin. Tällä muutoksella ei tuntunut olevan mitään vaikutusta uuden ammatti-identiteetin syntymiseen, toisin uuden aselman kokemiseen vaikuttavat varmasti myös persoona- ja itsetuntotekijät.
- Ammatti-identiteetin rakentumisessa oma asenne, itsetunto ja varmuus ammattiosaamisesta ovat olennaisia. Se että tuntee valinneensa itselleen sopivan ja kiinnostavan ammatin sekä varmuus omasta osaamisesta auttavat ammatti-identiteetin rakentumisessa, mutta tukea ja palautetta tarvitaan myös työyhteisöltä.

Ammatti-identiteetin löytyminen

"Suhtautuminen uusissa työpaikoissa on ollut hyvää, oma asenne kyllä ratkaisee."
LÄHIHOITAJA

"Harjoittelu-aikainen työkaveri auttoi identiteetin ja oman ammattiuskon löytymisessä. Aika nopeasti se sitten löytyikin."
KERHO-OHJAAJA

"Kaikki on ollut mukavaa ja mielekästä, en pelkää opetella uutta ja ajattelee että aina löytyy töitä. On omasta asenteesta kiinni."
SISUSTAJA

"Alussa oli vaikeaa, mutta nyt tuntuu että kelpaa jo töihin. Työkaverit ja pomo auttoivat paljon ja aiempi työkokemus tukee hyvin nykyistä työtä."
PIENKONEASENTAJA

Työyhteisön rooli tärkeä

"Tärkeintä oli palaute lapsilta ja lasten vanhemmilta. Suhtautuminen vaihtelee riippuen paikasta ja ihmisistä, mutta yleisesti on otettu hyvin vastaan."
LÄHIHOITAJA

"Ei tuntunut hankalalta uudessa työssä, kun kysyy aina kun mahdollista, ja tekemällä oppii."
KIINTEISTÖNHOITAJA

"Työyhteisö otti vertaisenaan vastaan."
LÄHIHOITAJA

"On ollut tosi hyvä työyhteisö ja luonne on utelias ja suuna päänä kyselemässä ja kyseenlaistamassa asioita."
ISÄNNÖITSIJA

"Suhtautuminen oli hyvää, eikä tarvinnut aloittaa kaikkea alusta."
LÄHIHOITAJA

Ammatti-identiteetin löytyminen

"Epäilin koulutuksen alussa onko musta kuitenkaan hierojaksi, ja jatkoinkin valmentamishommia vielä hetken, mutta kuitenkin halusin tehdä perhesyistä päivähommia enkä mennä valmennettavan ehdoilla."

HIEROJA

"Ensin tuntui, että apua, mitä mä olen mennyt tekemään, enhän mä osaa mitään, mutta turhaan mä jännitin. Sujahdin hyvin joukkoon ja työyhteisö otti vertaisenaan vastaan."

AULAMESTARI

"Suhtautuminen oli alentuvaa, uudelle ei uskottu vaativampia hommia."

ISÄNNÖITSIJA

Haasteita

"Vanha varikonhoitaja suhtautui epäluuloisesti vuoden verran ennen kuin rupesi luottamaan."

KONEASENTAJA

"Välillä jännittää, kun asiakkaat kysyy jotain erityistä, mutta sitten vain soitetaan pomolle ja kysytään. Oppiihan koko ajan uutta."

NUOHOOJA

"Vaikeaa oli alussa ja sekavaa, aiemmassa toimistotyössä tiesin kaikesta kaiken ja kaikki tuli yleensä kysymään minulta kauan talossa olleena kaikenlaista. Nyt uutena hoitoalalla olen ihan eri maailmassa, mutta hyvin olen pärjännyt ja oppinut, yhteisön ja kokeneen kollegan tuki pitkän kokemuksen kautta on ollut vahvaa – todella kiva työyhteisö."

LÄHIHOITAJA

Ammatti-identiteetin löytyminen

*"Uusi ammatti on tuonut
työniloa, töitä riittää enkä voisi
enää kuvitella muuta
ammattia."*
LÄHIHOITAJA

*"Viihdyn työssäni ja olen
voinut hyödyntää
aiempaa osaamistani.
Oppituntien pitäminen ei
ole vaikeaa."*
AJO-OPETTAJA

*"Vanhan ammatin osaamista
hyödynnettiin. Minuun
suhtauduttiin tasaveroisesti
kuten vanhoihin konkareihinkin.
Työpaikalla minusta oli hyötyä,
kun muut eivät tunne
putkiasioista."* MYYJÄ

Ammattiosaaminen
kantaa

*"Mitä enemmän on
tietoa sen paremmin
osaa työnsä hoitaa."*
TIETOKONEASENTAJA

*"Olen todellisessa
kutsumusammattissani."*
LÄHIHOITAJA

*"Vanhoista
metallipuolen taidoista
on ollut hyötyä."*
KONEASENTAJA

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

Johtopäätökset 1/3

- Yhteistä ja tärkeintä haastateltaville oli, että uuteen ammattiin koulutuksen jälkeen he työllistyvät. Toisena tärkeänä syynä oli itseään kiinnostavan, mielenkiintoisen ammatin opiskelu. Osalla uusi ammatti oli nuoruuden haave, osalla uudessa ammatissa saattoi hyödyntää aiempaa ammattiosaamista, kiinnostava harrastus myös ohjasi ammatinvalintaa. Kaikkiaan motiivien kirjo oli moninainen, vaikka rationaalinen opiskelun aloitusmotiivi voitiin määritellä (terveys, työllisyys, halu vaihtaa ammattia).
- Eroja eri motiiviryhmien polkujen alkuosassa löytyy. Terveydellisiin syihin perustuvalla kouluttautuminen ryhmällä löytyi helpommin neuvonta-/valmennustukea, mutta tätä saivat myös muihin ryhmiin kuuluneet haastateltavat.
- Opiskelun aloittamispäätökseen vaikuttivat oikean alan/ammatin löytäminen, nopea(hko) koulutuksen alkaminen, koulutuspaikan läheisyys sekä luonnollisesti opiskelun rahoitus. Koulutuksen valinnassa valmentajan tuki koettiin hyväksi, käytännön asioiden hoidossa (ammattivaihtoehdot, koulun valinta, hakuprosessi) sekä keskustelukumppanina ja tukena.
- Opiskeluaikaisen rahoituksen löytäminen oli luonnollinen edellytys opintojen aloittamiselle. Haastetta tässä aiheutti se, että keskitettyä rahoitusneuvontaa ei ollut tarjolla, ei kouluilla eikä muuallakaan, vaan vaihtoehtoja piti usein itsekseen etsiä monista paikoista. Suurimmat erot ryhmien välillä löytyvätkin rahoituksen osalta, terveydellisiin syihin perustuvalla kouluttautumisen ryhmällä rahoitus löytyi ikään kuin automaattisesti vakuutusyhtiön kautta.
- Opiskelumotivaatiota ei haastatelluilla ollut vaikea löytää, ainakaan pienen opiskeluorientaation jälkeen. Opiskelumotiivi oli lähtökohtaisesti korkealla kaikilla, myös niillä, jotka joutuivat sairauden vuoksi kouluttautumaan uuteen ammattiin. Opiskelusta jopa suorastaan nautittiin.
- Uuden oppiminen ja opiskelun käytännönläheisyys ja kiinnostavuus pitivät opiskelumotivaatiota yllä ja toivat myös uutta sisältöä elämään. Opiskelussa ei koettu epäjatkuvuushetkiä, jolloin olisi harkittu keskeyttämistä. Päinvastoin moni suoritti suunniteltua nopeammin opinnot, teki kurssin parhaita suorituksia tai sai muuten erityiskiitosta opettajilta.

Johtopäätökset 2/3

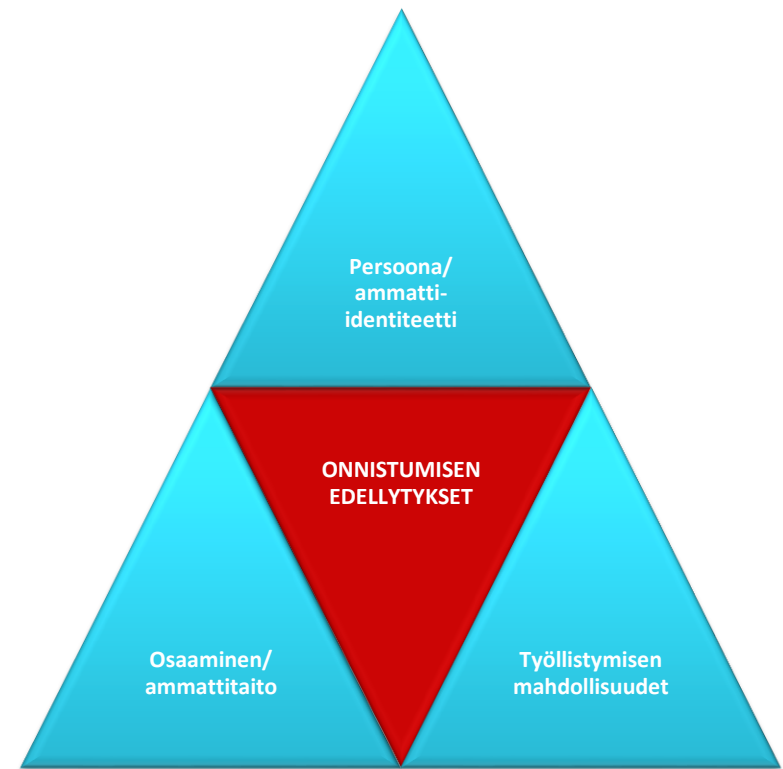
- Opiskelutaitojen osalta haastateltavilla ei ollut ongelmia. Mikäli niitä olisi ollut, tuki koulun puolelta olisi ollut tarpeellista.
- Vaikka kaikki eivät olleet tyytyväisiä kaikkiin opettajiin, niin pääsääntöisesti opetus oli hyvää. Toivomus kuitenkin oli, että opetussuunnitelmissa otettaisiin paremmin huomioon, se että opiskelijat ovat oikeasti aikuisia, joilla on työelämän kokemusta. Myös opiskelutahtia olisi voinut tiivistää, sillä opetuksessa koettiin myös selvää tyhjäkäyntiä ja turhia tunteja. Toisaalta opetussuunnitelmien tiiviys aiheutti kiireen tuntua.
- Opiskelutapojen vaihtelevuus toi mielekästä rytmitystä opiskeluun. Lähiopetus varsinkin alussa oli tärkeää ja sitä pidettiin hyvänä oppimistehokkuuden ja vuorovaikutteisuuden vuoksi. Etäopiskelu toi valinnan vapautta opiskeluaikoihin, mutta vaati enemmän itsekuria. Työharjoittelu oli mielekästä oppien käytännön soveltamisessa.
- Työharjoittelupaikat löytyivät kaikille, mutta niiden löytymiseen toivottiin kouluilta enemmän tukea ja aktiivisuutta.
- Työharjoittelu oli monella tapaa erittäin tärkeä osa uuteen ammattiin kouluttautumista. Se rytmitti opiskelua ja antoi varmuutta omaan osaamiseen käytännön työkokemuksen kautta. Se myös varmisti sen, että opiskelee itselleen sopivaa ammattia. Myös ainakin ensimmäisen työpaikan löytymisessä työharjoittelupaikalla oli erittäin suuri merkitys.
- Opintojen aikana koulukavereiden kesken ei muodostunut pysyviä tai ajallisesti kantavia verkostoja. Monille jäi yksi tai muutama (hiipuva) ystävyysuhde, muutama oli saanut kylläkin koulukaverilta vinkin avoimesta työpaikasta. Sen sijaan työharjoittelupaikat tarjosivat paremmin verkottumismahdollisuuksia: työkavereita, vinkkaajia uusiin työmahdollisuuksiin ja myös vakituisen tai määrä-aikaisen työpaikan.

Johtopäätökset 3/3

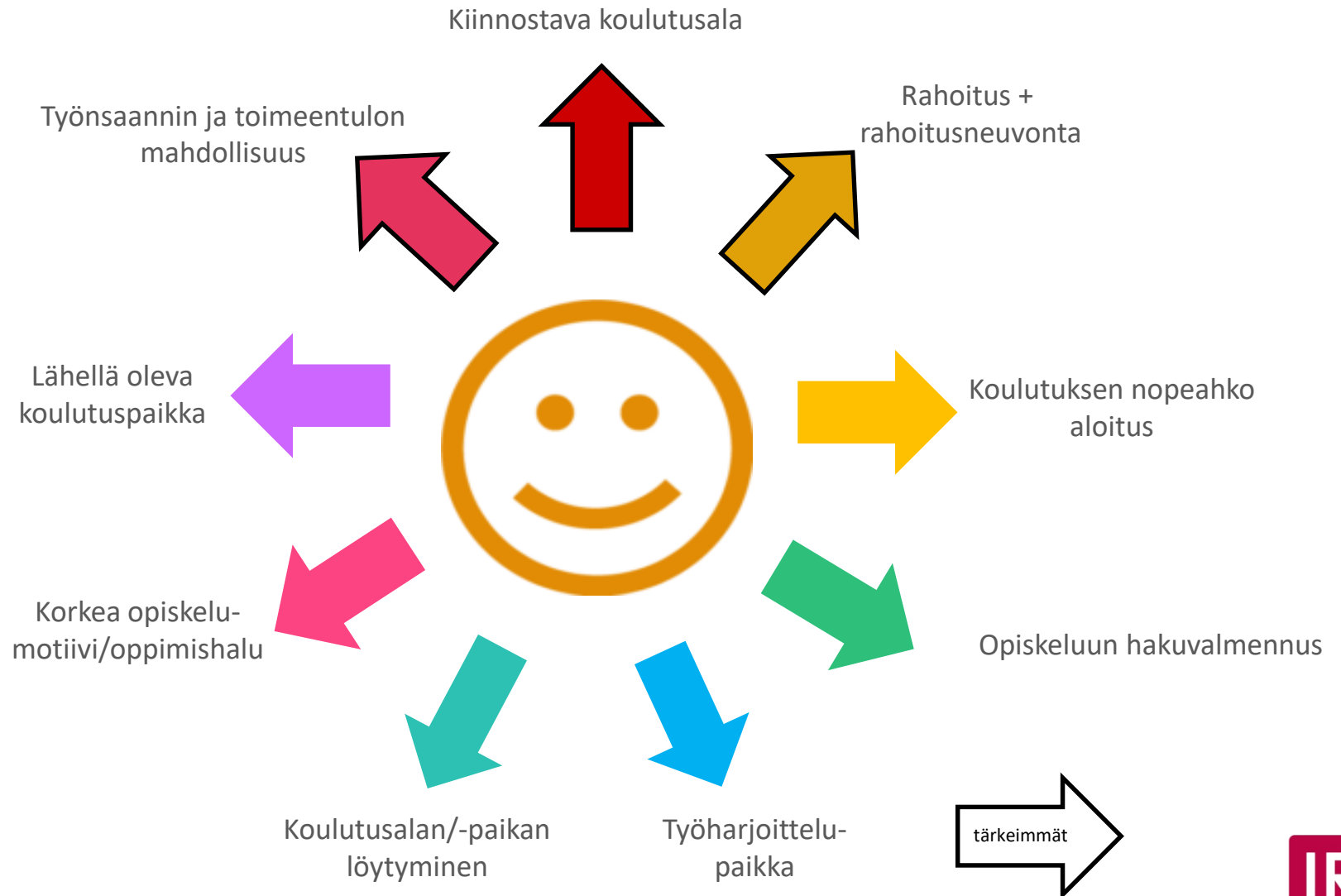
- Opintojen päättymisen jälkeen haastateltavien työllistyminen on sujunut varsin hyvin. Kolme haastateltavaa ei ollut vielä saanut koulutustaan vastaavaa työtä, yksi oli työttömänä, toinen ei ollut vielä aloittanut työnhakua perhesyistä ja kolmas työllistyi vanhaan ammattiinsa.
- Työhaku koettiin suhteellisen helpoksi, sillä työharjoittelupaikat olivat tarjonneet ainakin alkuun työmahdollisuuden. Osalla myös koulutusala oli hyvin kysyttyä työmarkkinoilla, kuten esimerkiksi lähihoitajilla.
- Työnhakukoulutukseen oppilaitokset voisivat kuitenkin panostaa, jotta kynnys työn hakuun ja löytymiseen olisi mahdollisimman alhainen.
- Uusi ammatti-identiteetti löytyi kohtuullisen helposti, tosin muutamalla oli alussa haasteita uskoa omaan osaamiseensa. Kollegoiden ja esimiesten tuki ja palaute olivat tärkeitä uuden ammatti-identiteetin löytymisessä. Kun uutta työtä oli tehty jo jonkin aikaa, myös itsetunto ja usko omaan osaamiseen vahvistuivat.
- Opiskelu oli kannattava panostus kaikkien mielestä lähtökohtaisista motiiveista riippumatta. Sisällöllisesti se toi lisäarvoa elämään ja uusi ammatti tuntui itselleen sopivalta, mutta tärkeintä oli se, että opiskelun avulla työllistyi.

Mitä jäi käteen, kannattiko opiskelu?

- Koska työmahdollisuuksien löytyminen ja toimeentulon turvaaminen oli kuitenkin suurin motiivi opiskelulle, työpaikan löytyminen varmisti sen, että opiskelun koettiin kannattaneen.
- Haastateltavat olivat tyytyväisiä opiskeluunsa ja kokivat jopa saaneensa lisää sisältöä elämäänsä.
- Aikuisiällä ja jo työkokemusta omaavana opiskelu oli mielekästä. Uuden oppiminen ja sen soveltaminen käytäntöön koettiin mielenkiintoisena.
- Myös työn sisällöllinen muutos, erityisesti niille, jotka sitä halusivat, vahvisti mielipidettä opiskelun hyödyllisyydestä.
- Vaikka palkkataso olikin osalla alentunut, niin kompensaatiota koettiin saatavan muilla asioilla, so. työn mielekkyydellä/merkityksellisyydellä, uusilla työmahdollisuuksilla ja uuden oppimisella.

Onnistumiseen johtaneet asiat

Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus, haastateltavien taustatiedot

Motiivi ammatinvaihtoon

Tiedonhakukanavat ja ammatinvaihdon valmennus

Opiskeluun haku

Rahoitus

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio ja verkottuminen

Työnhaku ja ammatti-identiteetti

Ammatti-identiteetin löytyminen

Johtopäätökset

Uuteen ammattiin -polut

56-vuotias lähihoitaja, entinen taloushallintosihteeri, Espoo

Motiivi ammattinvaihtoon

Joutui vaihtamaan ammattia terveydellisistä syistä, aivokuumeesta aiheutui hahmotushäiriöitä, eikä kirjanpito työ luonnistunut. Työkyvyn menetys oli vaikeaa, ja siitä seurasi vakava masennus

Opiskeluun haku

Pääsi TE-keskuksen "omin voimin työmarkkinoille" kurssille, jossa oli eri aloilta työharjoittelua ja tietoa koulutuksista. Työharjoittelun johtaja suositteli lähihoitajakoulutusta. Etsi itse Omnian sivuilta tiedot, halusi perheen vuoksi kouluun lähelle. Kouluun oli helppo päästä, ei ollut luettavaa, mutta oli haastattelu

Rahoitus

Kuntoutustuki, puoliso työssä. Tukipäätös kesti kauan. Koululla ei ollut tarjolla rahoitusneuvontaa

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio

Motivaatio oli korkealla, eikä opiskelussa ollut vaikeuksia. Tietokone oli tuttu, muuten olisi ollut hankalampaa. Alussa pääosin lähiopetusta, työharjoittelua enemmän toisena vuotena. Kirjoja ei ollut vaan netissä tehtäväkirjoja ja googlasta hakuja

Verkottuminen

Privaattiverkostot ovat muodostuneet muuta kuin opiskelun kautta. Koulun alussa oltiin tiiviimmin yhteydessä, mutta kun verkostoja ei opinnoissa tarvittu, ei niistä sitten muodostunut pysyviä. Koulusta on jäänyt yksi kollega

Työnhaku

Työharjoittelulla on hyvin työllistävä rooli ja työhön suorastaan revittiin. Jäin alkuun töihin viimeiseen työharjoittelupaikkaan. Nyt työskentelee vaikeavammaisten asumisyksikössä. Työnhaku on ollut helppoa ja töitä tuntuu riittävän..

Ammatti- identiteetti

Hoitoala on kutsumusammatti ja tähän työhön on ollut helppoa sujahtaa. Nykyisessä työssä on myös tiivis vapaa-ajan verkosto ja työkaverit tukevat ikävissäkin tilanteissa.

"Lähihoitajan työ on lisännyt työniloa, kun saan olla ihmisten kanssa tekemissä."

57-vuotias mies, myyjä, entinen putkiasentaja, Salo

Motiivi ammattinvaihtoon

Kaatu kotona ja molemmat polvilumpiot vääntyivät paikoiltaan. Tähystysleikkauksen jälkeen kuntoutettiin useita kuukausia, jolloin todettiin, että polvi ei tule kuntoon, voi seisoa, mutta ei kontata tai kiivetä. Putkiasennus ei suju seisaaltaan.

Opiskeluun haku

Työeläkeyhtiö tarjosi uravalmentajan, jonka kanssa pohdittiin vaihtoehtoja. Lähihoitaja tyrmättiin heti. 3 viikon työkokeilu myyjän työhön järjestyi paikalliseen K-rautaan, jossa varmistui myyjän työn sopivuus ja kiinnostavuus. Uravalmentaja löysi AKK:n kurssilta paikan ja pääsi jo muutama viikko aiemmin ryhmään mukaan.

Rahoitus

Vakuutusyhtiön kuntoutusraha, päätöstä vaan joutui odottamaan liian kauan eikä tiedä kuka tekee päätökset.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio

Tavoitteena löytää uusi työpaikka, se motivoi. Aluksi opiskelu tuntui hankalalta, 2 päivää viikossa koulussa, 3 työharjoittelussa. Uravalmentajan hankkima harjoittelupaikka oli koko 2 vuoden koulutuksen ajan sama, mikä oli hyvä asia. Opetus oli myynnin harjoittelua, somistamista, matikkaa, ei tarvinnut pöntätä. Opettajilla ei tosin ollut aina käsitystä millaisiin töihin myyjät ovat käytännössä menossa.

Verkottuminen

Ei ole tekemisissä opiskelukavereiden kanssa, ryhmässä oli varsin eri ikäisiä ja osa lopetti kesken.

Työnhaku

Työharjoittelusta löytyi vakituinen työpaikka ja työnhaku kävi melkein itsestään. Iso merkitys oli uravalmentajan löytämällä työharjoittelupaikalla.

Ammatti- identiteetti

Harjoittelu/työ paikalla suhtautuminen tasaveroista, hoitaa vanhan ammatin perusteella lvi-tilauksia ja –myyntiä ja muilla ei ole tähän kokemusta ja ammattitaitoa.

”Olen tyytyväinen uuteen ammattiin siinä mielessä, että sain töitä.”

45-vuotias nainen, isännöitsijä, ennen vaatetusalalla, Espoo

"Rahoituksen hakeminen oli tuskaa, ei mitään tukea TE-keskuksesta."

Rahoitus

Hakeminen oli tuskaa, ei mitään tukea TE-keskuksesta. Onnistui hakemaan aikuiskoulutusrahaa ja sen lisäksi sai myös ammattikoulutusstipendin, joilla pärjäsi puolen vuoden koulutuksen ennen varsinaista palkkaa. Koululaisten ip-ohjaajan palkka juoksi, josta opintovapaalla (+aikuiskoulutusraha). Alkoi saamaan palkkaa kun isännöitsijän ammattitutkinto valmis.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio

Monimuoto-koulutusta, 4 pvää/kk koulun penkillä. Työ tekijäänsä opetti. Teoriatieto hyödytti jonkin verran, mutta tämäntyyppinen työ opitaan käytännössä ja näyttöjen kautta. Omaehtoista ja itsenäistä opiskelua. On suorittanut kaksi muutakin isännöintiin liittyvää tutkintoa (asumisneuvojan ja teknisen isännöitsijän koulutukset Kiinteistöalan koulutuskeskuksessa)

Verkottuminen

Hyvät verkostot muihin kurssilaisiin, koska niin samanhenkistä porukkaa, koki saavansa ja antavansa vertaistukea. Rekrytoi mm. kaksi vanhaa kurssikaveria nykyiseen työpaikkaansa. Eri tilanne aiemmissa käymissään merkonomikoulutuksissa, joissa enemmän lähiopetusta ja erityyppisiä ihmisiä.

Työnhaku

Sai suhteilla työpaikan. Harjoittelupaikan saaminenkin vaikeaa, kouluttajataho kyllä auttaa, muttei siitä saa palkkaa (työvoimapolitiittisin päätöksin). Kirjoitti työsopimuksen päivää ennen koulutuksen alkamista. Tosi vaikeaa saada työpaikka, ilmaiseksi harjoittelijaksi kyllä pääsee, mutta muuten toimii oikeasti vain suhteilla (ilman työkokemusta ei saa opiskelupaikkaa ja ilman opiskelupaikkaa ei saa työpaikkaa). Toimii myös työpaikkakouluttajana isännöinnin ohella.

Ammatti-identiteetti

Alussa oli paljon sitä, että oli koko ajan kysymässä useampaankin kertaa samoista asioista konkareilta. Tosi hyvä työyhteisö, luonne on utelias ja halu itse ymmärtää, suuna päässä kyselemässä ja kyseenlaistamassa asioita. On mielestään saanut isoja vastuita ja halunnut jakaa oppimistaan koulutustehtävissään sekä yrittänyt opettaa ajattelemaan itse.

Motiivi ammatinvaihtoon

Halusi miettiä missä voisi kaikkea silloista kokemustansa hyödyntää, puolet suvusta oli rakennus-alalla ja siksi epävalikoitui rakennusala (kiinteistöjen ja rakentamisen puolelta) sekä sukurasitteena että oman päähäilyn tuloksena. Asiaan vaikutti sekin, että tuttavaverheellä oli isännöitsijäfirma.

Opiskeluun haku

Googlaten löytyi koulutuksen tarjoajaksi Amiedu. Oli muutamaa kuukautta etuajassa ennen koulutuksen alkamista. Haastatteluun pääsi papereiden perusteella.

42-vuotias nainen, lähihoitaja, entinen metallityöntekijä, Somero

Motiivi ammattinvaihtoon

Työpaikalla tapahtui paljon muutoksia, johto vaihtui, uudet työkäytännöt ja paljon yleistä tyytymättömyyttä. Oli jo monta vuotta miettinyt alan vaihtoa. Kun YT-neuvottelut alkoi, niin varapääluotta musmiehenä mitta tuli täyteen ja ajatteli että voi säästää jonkun työpaikan.

Opiskeluun haku

Sairaanhoitaja oli ollut haaveammatti jo teininä. Haki naapurikaupungin lähihoitaja-koulutukseen, mutta ei päässyt. Luki elokuussa lehdestä, että tiiosessa naapurikaupungissa alkaa tammikuussa lähihoitajakoulutus ja tutustui koulun kotisivuihin. Haastattelun ja hyväksytyn pääsykokeen (johon ei tarvinnut valmistautua) perusteella pääsi aloittamaan tammikuussa.

Rahoitus

Rahoitus ei ollut este tai kynnys, koska puoliso oli työssä. Selvitti itse rahoitusmahdollisuudet koulutusrahast on sivuilta ja sai sieltä aikuisopintotukea. Lisäksi ruoka kuului opiskeluun, eikä siitä tarvinnut maksaa.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio

Tykkäsi opiskelusta, mutta enemmän lähi- kuin etäopiskelusta. Työharjoittelujaksot olivat mielekkäitä, kun sai käytännössä soveltaa oppimaansa. Etätehtävät/esset olivat vaikeita, koska opastus kirjoittamiseen puutteellista. Käytännön labratunteja oli liian vähän ja opettajat valittivat kiirettä. Koulu olisi saanut mieluummin kestää puoli vuotta kauemmin.

Verkottuminen

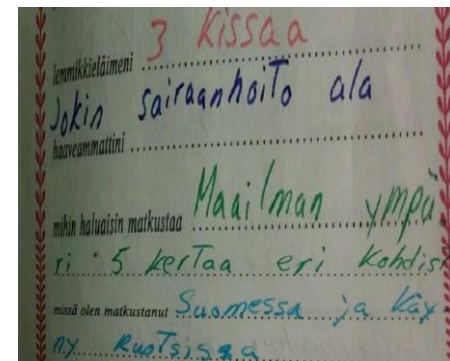
Opiskeluverkostoista oli hyöttyä, kun teki koulutehtäviä, ja loi luokalle oman fb-ryhmän. Luokasta ei muodostunut yhtenäistä, mutta se ei johtunut liian suuresta ikähaaruksta. Facen kautta ollaan yhteydessä, mutta ei juuri nähdä. Luokkakokous on tulossa.

Työnhaku

Kuuli tutun kautta että Someron yläasteelle haetaan avustajaa ja teki siinä harjoittelujakson ja jäi määräaikaista työhön. Lisäksi tehnyt keikkaa päiväkotiin ja vanhustenpalveluun. Töitä on riittänyt enemmän kuin hyvin. Nyt haussa vakityö yksityiseen päiväkotiin.

Ammatti- identiteetti

Tyytyväinen siihen, että keräsi rohkeutta ja lähti opiskelemaan. Suhtautuminen uusissa työpaikoissa ollut hyvää ja kyllä oma asenne ratkaisee paljon.

Ystäväkirjasta 14-vuotiaana kirjoitettu

48-vuotias mies, koneasentaja, metallityöntekijä/hitsaaja, Pornainen

Motiivi ammattinvaihtoon

Kun kilpailija osti työnantaja-yrityksen, niin yrityskaupan myötä töitä ei ollut lähi/kotipaikka kunnilla. Oli kiinnostunut hydraulii-kasta ja automatiikasta.

Opiskeluun haku

TE-keskuksessa esiteltiin vaihtoehtoja mutta yrittivät väkisin työntää Lahteen kouluun, mutta matka oli liian pitkä. Tunsit itsesi tulityökortin suorittamisesta. Aduktan ja väänsi TE-keskuksen kanssa siellä kouluttautumisesta. Hakupaperit TE:n kautta ja aluksi oli 2 viikon kokeilujakso, jona aikana sai päättää mihin koulutukseen menee.

Rahoitus

Koulutustuki, sama summa kuin työttömyyskorvaus ja pikkulisä päälle. Kyllä sillä pärjäsi.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio

Pääasia oli löytää uutta työtä ja toimeentuloa, ei halunnut päätyä sossun luokulle. Hydrauliiikka ja automaatio kiinnostivat ja siihen liittyvää sai opiskella. Oli outoa aloittaa opiskelu, mutta siihen tottui nopeasti. Ulkoa ei tarvinnut opetella. Vuoden koulutuksen olisi voinut tyypistää lyhyemmäksi, koulutus ei ollut kovin tehokasta. Oli motivoitunut, mutta tyhjäkäynti turhautti. Työharjoittelupaikan löysi itse, koulu auttoi vain osin.

Verkottuminen

Ryhmätyöt lähensivät opiskelun aikana, mutta koulun jälkeen ei ole pidetty yhteyttä, yksi ystävyys suhde jäi, mutta kuulin että hän on nyt kuollut. Yhden opettajan kanssa jonkin verran yhteyksiä, kun suunnitelmassa oli suorittaa vielä erikoisammattitutkinto.

Työnhaku

Ensimmäinen työ löytyi työharjoittelupaikasta, sen jälkeen oli muutama määräaikainen työsuhde. TE-toimistossa vanha koulutettu vinkkasi varikonhoitajan paikasta, jonka myös sai.

Ammatti- identiteetti

Kesti aikansa, ennen kuin vanha varikonhoitaja oppi luottamaan, mutta tajusi lopulta että uusi ja vanha täydentävät toisiaan. Entisestä työstä oli paljon hyötyä uudessa ammatissa.

"Omasta halusta pitää pitää kiinni, eikä tehdä vain TE-toimiston ohjauksen mukaan."

58-vuotias mies, kiinteistöhoitaja, ent. insinööri, Espoo

Motiivi ammatinvaihtoon

Irtisanominen tuotannollisista ja taloudellisista syistä. Oli kiinnostunut käytännön läheisenä ihmisenä ja vanhana omakotiasujana kiinteistönhoidosta, jossa työllistyminen konkreettisesti vanhan ajan talonmiehen hommiin.

Opiskeluun haku

Alkoi lehti-ilmoitusten perusteella soittelemaan yhteyshenkilöille aikuiskoulutuspaikkoihin. AEL:stä pyyntö haastatteluun lounaan merkeissä. Sai kuulla, että puoli vuotta aiemmin oli alkanut maahanmuuttajille kiinteistöhoitajan perustutkintoon johtava koulutusohjelma.

Rahoitus

Sai opiskella ansiosidonnaisuuden turvin, kun ei katsottu kokopäivätoimiseksi, oli samalla myös työmarkkinoiden käytettävissä. Ellei olisi saanut ansiosidonnaisista päivärahaa opiskeluaikana, ei välttämättä olisi voinut opiskella, oli huojettava seikka ettei ole mitään velkaa, eikä suita enää kotona ruokittavana.

Opiskelu, opiskelutaidot, motivaatio

Opiskelu alkoi jo irtisanomisaikana (päivät töissä ja illalla opiskeli). Opiskelu tuntui mielekkäältä, kädet savessa ja hommat tulevat viimeistään 1-2 pvässä valmiiksi. Oli hirveän kivaa, sai syventävää tietoa omiin aavistuksiin, myös etenemistähti oli sopiva. Nopeita ja selkeitä juttuja. Kurssilla oli 20 opiskelijaa. Opiskelua oli 3 iltaa viikossa, joka tuntui sopivalta määrältä ja pystyi hoitamaan muitakin asioita, myös matkat sujuivat hyvin.

Verkottuminen

Ei oikeastaan tukea verkostosta, eikä sen kummemmin verkostoitunut, ei kanssakäymistä koulun ulkopuolella muiden opiskelijoiden kanssa. Isoin tuki ja kannuste tuli TE-tuesta että sai pvärahaa, joka ylipäänsä mahdollisti opiskelun.

Työnhaku

Opiskeluaikana harjoittelussa vanhainkodin kiinteistönhoidossa AEL:n yhteistyökumppanilla viiden vkon ajan. Sen jälkeen lähetti hakemuksia ympäriinsä ja haki kesätöitäkin. ISS haki Hgin keskustaan kiinteistöhoitajaa, ja oli haastattelussa. Syksyyn asti luvassa kevälomaturauksia ja toivoo kesän jälkeen töiden jatkuvan. Suorittaa tällä hetkellä uutta kiinteistönhoidon ammattitutkintoa AEL:llä.

Ammatti-identiteetti

Uusi ammatti-identiteetti ei tuntunut hankalalta, luokassa oli muutkin aloittevia ja tietämättömiä, osasi heti kysyä itse jos joku tuntui epäselvältä. Eikä työssä myöskään vaikeuksia, kysyi aina kun mahdollista, tekemällä oppii.

“Eikä työssä myöskään sen kummempia vaikeuksia, tekemällä oppii.”